

16.1.1.1 Was drogen in de winter

(Overgenomen uit mijn blog tOverleenaar, 22/01/2016)

'Ik ben Lieve en woon aan de kust. Ben zeer begaan met de vluchtelingen die nu (winter 2016) ingeslijkt en bevroren wachten op een betere opvang. Ik heb zelf nog in Chili gewoond en daar met eenvoudige methoden en materialen kennis gemaakt, die wonderen kunnen doen!

Mijn vraag: ken je een goeie en zo veilig mogelijke manier om met houtvuur, kleren, schoenen en dekens te drogen in een tentenkamp? '

Interessante vraag, die ik graag wat ruimer bekijk.

Textiel bestaat al duizenden jaren. In 1799 maakte M. Porchon een geperforeerde droogtrommel die met de hand gedraaid werd boven een vuur. De geur en het risico op verbrande kleding moest je er bijnemen. Droogkasten op gas en elektriciteit zijn er sinds 1936. Gemeengoed zijn ze in het Westen pas stilaan na de eerste helft van de 20ste eeuw.

Maandag wasdag. Mag natuurlijk geen absurde dwingelandij zijn. Als er geen mogelijkheid is om je was te doen en te drogen, stel het dan uit. Op Antartica zijn er weinig wasdagen. Als je moet kiezen tussen jezelf droog en warm houden, of propere kleren, dan kies je voor jezelf, niet voor je kleding. Enkele weken met omgewassen spullen rondlopen is niet dodelijk. Onderkoeling wel.

Daarnaast gelden ook voor de was schoonmaakregels. Vuil dat je droog kan verwijderen (pluizen, gedroogde modderspatten...) kan je met een kleebrorstel weg krijgen. En om een vlek weg te wassen, moet je niet noodzakelijk het hele kledingstuk wassen. Dat vraagt minder werk, water en droogtijd.

Maar op tijd en stond gaan we toch wassen, en was drogen. Dat kon voor 1800 ook zonder droogtoestel. Ook in de winter. Ook door woonwagenbewoners, of in de plaggenhut.

Als je binnenruimte hebt kan je die gebruiken. Een bevraging bij 100 gezinnen in de winter van 2011 stelde dat 87% dat doet bij koud weer. En twee op drie hangt de was dichtbij een warmtebron. Dat verhoogt de vochtigheid in huis met 30 procent, hetgeen kan leiden tot de ontwikkeling van meer huisstofmijten en sporen van schimmels. De vermindering van de luchtkwaliteit hierdoor wordt in verband gebracht met astma, hooikoorts en andere allergieën .

Als je was binnen droogt, zorg dan steeds voor voldoende ventilatie. Anders wordt de luchtvochtigheid zo hoog dat niets meer droogt. (Net zoals je de ovendeur wat open laat om kruiden of fruit te drogen.)

Om iets te drogen moet de omgeving (luchtvochtigheid) droger zijn dan hetgeen je wilt drogen. Zoveel te droger de lucht, zoveel te meer vocht die kan opnemen uit vochtiger voorwerpen (kruiden, fruit, kleding...) Twee factoren kunnen het proces versnellen: warmte en wind. Als je je haar wast, zal het vanzelf wel drogen.

Het gaat sneller als je overtollig water uit je haar perst. Daarna kan je met een droge (hand)doek nog zoveel mogelijk vocht wegnemen. En vervolgens kan je nog voor de kachel gaan zitten, of door de wind gaan fietsen. Nog beter werkt de combinatie van de twee laatste principes: gebruik een föhn met warme lucht. (Iets dergelijks doen de meeste drogers ook.)

Voor wasgoed is het niet anders. Pers zoveel mogelijk water er uit (vb. tussen de rollen van een mangel), wring het textiel of laat het zwieren. Daarna hang je het buiten om te drogen. Ook bij temperaturen onder nul droogt het. Al eeuwen. Het duurt alleen wat langer. Ons door elektrocomfort vertroebeld brein weet niet meer wat voor onze voorouders nog normaal was.

De weersvoorzichten helpen je om een droge en heldere dag te kiezen om de was te doen. Hang alles vroeg op de waslijn, tot de luchtvochtigheid weer te hoog wordt (17-18 uur). Daarna kan je het binnen verder drogen. (Eventueel de volgende dag herhalen.) De was bevriest aan de lijn. Maar droogt (ook als je hem daarna binnen hangt) vrij snel. Dit komt omdat het zeer dunne ijs verdampt zonder eerst nat, in water te veranderen. Die vervluchtiging van vaste naar gasvormige toestand heet sublimatie 📖. We kennen dit vooral van sneeuw (en ijs) die verdwijnt zonder te smelten, 'als sneeuw voor de zon', zelfs in Antarctica en Groenland, en ook bij vorst. Wat wind en droge lucht kunnen het sublimatieproces nog versnellen.

Textieldeskundige Ronald Boerboom zegt dat door kou de structuur van de vezels opener wordt en de was daardoor zachter gaat aanvoelen. Tüv Rheinland (voorheen TNO) in Enschede stelt dat nare luchtjes verdwijnen, omdat bacteriën sterven. Wandelaars weten dat kou, vorst en wind de huid uitdrogen.

Wees voorzichtig met de wasknijpers. Als (kunst)stof bevroren is kan ze makkelijker scheuren.

Het is wel moeilijker om te voelen of de was droog is. Je weet niet of je kou of nat voelt. Het laatste vocht kan je ook nog weg krijgen door te strijken. Nu eens zonder stoom.

Schoenen drogen 📖

Vermijd natte voeten door schoenen waterdicht te maken (spuitbus of warme was), of gebruik laarzen. Natte schoen op 1 nacht droog krijgen is helaas een illusie. Bij geforceerd drogen (bij een vuur) zal leder hard worden, krimpen en barsten. En dus nog meer water doorlaten.

Natte schoenen kan je best zo goed mogelijk droogdeppen en zo ver mogelijk openzetten (inlegzool uitnemen) om ze luchtig te drogen. Je kan er ook absorberend krantenpapier in proppen, en geregeld vervangen.

Heb je ze 's anderendaags opnieuw nodig, doe dan droge sokken aan. Zijn de schoenen echt nog (te) nat, doe dan een plastieken zakje over je sokken.

🔪 Geloof niet alles wat je denkt. Volg je hart, want dat klopt.